

Termín pro odevzdání: pondělí 29.11. 2021

Na cvičení jsme si ukázali, že řešení počáteční úlohy pro vlnovou rovnici

$$\begin{aligned}\square_c u(t, x) &= f(t, x) && \text{v } \mathcal{D}'(\mathbb{R} \times \mathbb{R}^d) \\ u(0, x) &= u_0(x) && \text{v } \mathcal{D}'(\mathbb{R}^d) \\ u_{,t}(0, x) &= u_1(x) && \text{v } \mathcal{D}'(\mathbb{R}^d),\end{aligned}$$

kde $\square_c u := \frac{\partial^2 u}{\partial t^2} - c^2 \frac{\partial^2 u}{\partial x^2}$ a $f \equiv 0$ pro $t < 0$, lze nalézt ve tvaru

$$u(t, x) = \frac{\partial}{\partial t} (u_F \star^{(x)} u_0) + (u_F \star^{(x)} u_1) + (H u_F \star^{(t,x)} f), \quad (1)$$

kde $\star^{(x)}$ značí konvoluci v prostorové proměnné x a $\star^{(t,x)}$ značí konvoluci v čase i prostoru, $H = H(t)$ je Heavisideova skoková funkce. Příště si ukážeme, že pro $d = 1$ platí

$$u_F(t, x) = \frac{1}{2c} \chi_{[-c|t|, c|t|]}(x) \operatorname{sgn}(t) \equiv \frac{1}{2c} (\mathbf{X}_{K_+} - \mathbf{X}_{K_-})(t, x) \quad (2)$$

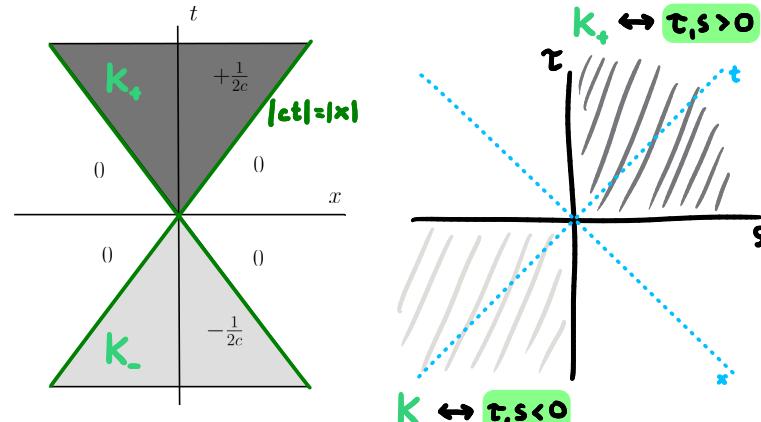
kde $\chi_{[a,b]}$ značí charakteristickou funkci intervalu $[a, b]$, viz. obrázek pro vizualizaci nosiče a hodnot funkce u_F .Vhodná parametrisace K_t

$$\tau \equiv ct - x \quad s \equiv ct + x$$

$$\Psi: \left\{ \begin{array}{l} t = \frac{\tau + s}{2c} \\ x = \frac{s - \tau}{2} \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow D\Psi = \begin{pmatrix} \frac{\partial \tau}{\partial \tau} & \frac{\partial \tau}{\partial s} \\ \frac{\partial x}{\partial \tau} & \frac{\partial x}{\partial s} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \frac{1}{2c} & \frac{1}{2c} \\ -\frac{1}{2} & \frac{1}{2} \end{pmatrix}$$

$$\Rightarrow |\det D\Psi| = \left| \frac{1}{4c} + \frac{1}{4c} \right| = \frac{1}{2c}$$

- Odvoďte z formule (2) výpočtem dle (1) d'Alembertovu formulí (její obecnou variantu pro nehomogenní rovnici).
- Ověřte výpočtem, že platí

a)

$$\square_c u_F = 0 \quad \text{v } \mathcal{D}'(\mathbb{R} \times \mathbb{R})$$

b)

$$\square_c (H(t)u_F) = \delta(t) \otimes \delta(x) \quad \text{v } \mathcal{D}'(\mathbb{R} \times \mathbb{R})$$

Návod: Postupujte dle definic, tedy uvažujte libovolnou testovací fci $\varphi \in \mathcal{D}(\mathbb{R} \times \mathbb{R})$ a počítejte $\langle \square_c u_F, \varphi \rangle = \langle u_F, \square_c \varphi \rangle$ a dále upravujte s využitím toho, že u_F je evidentně regulární distribuce a můžete tedy dualitu nahradit integrací.

$$\begin{aligned} 1. \quad (u_F(t, \cdot) \star^{(x)} u)(x) &\equiv \int_{\mathbb{R}} u(s) u_F(t, x-s) ds \equiv \frac{1}{2c} \int_{\mathbb{R}} u(s) \underbrace{\chi_{[-c|t|, c|t|]}(x-s)}_{\begin{array}{l} 1 \\ 0 \end{array}} \operatorname{sgn}(t) ds = \\ &= \frac{1}{2c} \operatorname{sgn}(t) \int_{x-ct}^{x+ct} u(s) ds = \frac{1}{2c} \int_{x-ct}^{x+ct} u(s) ds \quad \begin{array}{l} x+ct \\ x-ct \end{array} \quad \begin{array}{l} -ct \leq s \leq ct \\ x-ct \leq s \leq x+ct \end{array} \quad \begin{array}{l} \operatorname{sgn}(t) nám \\ zruší 1 \cdot 1 \end{array} \\ &\Rightarrow \frac{\partial}{\partial t} (u_F(t, \cdot) \star^{(x)} u)(x) = \frac{1}{2} (u(x+ct) + u(x-ct)) \quad \begin{array}{l} 1 minus kvůli derivaci spodnej \\ hranice, 1 = \frac{\partial}{\partial t}(x-ct) \end{array} \end{aligned}$$

$$(H(t)u_F \star^{(x)} f)(t, x) \equiv \iint_{\mathbb{R} \times \mathbb{R}} f(\tau, s) H(t-\tau) u_F(t-\tau, x-s) ds d\tau = \begin{bmatrix} 0 \leq \tau \leq t \text{ ak } t \leq 0 \text{ ... } = 0 \\ x - c|t-\tau| \leq s \leq x + c|t-\tau| \end{bmatrix} =$$

$$v tomto prípade triviálne = 1$$

$$= \frac{1}{2c} \operatorname{sgn}(t) \int_0^t \left(\int_{x-c(t-\tau)}^{x+c(t-\tau)} f(\tau, s) ds \right) d\tau = \frac{1}{2c} \int_0^t \left(\int_{x-c(t-\tau)}^{x+c(t-\tau)} f(\tau, s) ds \right) d\tau$$

Celkovo teda

$$u(t, x) = \frac{1}{2} (u_0(x+ct) + u_0(x-ct)) + \frac{1}{2c} \int_{x-ct}^{x+ct} u_1(s) ds + \frac{1}{2c} \int_0^t \left(\int_{x-c(t-\tau)}^{x+c(t-\tau)} f(\tau, s) ds \right) d\tau$$

2 Využijeme parametrizáciu zavedenú výšie a

$$\frac{\partial}{\partial x^\mu} = \frac{\partial x^\nu}{\partial x^\mu} \frac{\partial}{\partial x^\nu} \Rightarrow \frac{\partial}{\partial \tau} = \frac{1}{2c} \frac{\partial}{\partial t} - \frac{1}{2} \frac{\partial}{\partial x} \quad \Rightarrow \quad \frac{\partial}{\partial s} \frac{\partial}{\partial \tau} = \frac{1}{(2c)^2} \frac{\partial^2}{\partial t^2} - \frac{1}{4} \frac{\partial^2}{\partial x^2}$$

$$\text{Takže } \square_c = (2c)^2 \frac{\partial}{\partial s} \frac{\partial}{\partial \tau}$$

a) $\langle \square_c u_F, \varphi \rangle = \langle u_F, \square_c \varphi \rangle = \frac{1}{2c} \left[\int_{K_0} \square_c \varphi dt dx - \int_{K_-} \square_c \varphi dt dx \right] =$

$$= \frac{1}{2c} \left[\underbrace{\int_0^\infty \int_0^\infty (2c)^2 \frac{\partial}{\partial s} \frac{\partial}{\partial \tau} (\varphi_0 \psi) |det D\tau| d\tau ds}_{\text{Newtonov vzoreček}} - \int_{-\infty}^0 \int_{-\infty}^0 \dots \right] =$$

$$= [2x \text{ Newtonov vzoreček}] = \varphi(0, 0) - \varphi(0, 0) = 0 \equiv \langle 0, \varphi \rangle$$

b) rovnako, len bez druhého členu [$H(t)=0$ na K_-]

$$\Rightarrow \langle \square_c (H(t)u_F), \varphi \rangle = \dots = \varphi(0, 0) \equiv \langle \delta(t) \otimes \delta(x), \varphi \rangle$$